

Agenția de știri “Agerpres”, 31.03.2015

Interviul directorului SRI, domnul Eduard Hellvig: “Pentru a-și îndeplini menirea, SRI trebuie să rămână în afara oricăror jocuri politice”

Semnat: Florentina Peia

“Directorul Serviciului Român de Informații, Eduard Hellvig, afirmă, într-un interviu acordat ‘Agerpres’, că, pentru a-și putea îndeplini menirea de a proteja securitatea națională, SRI trebuie să rămână în afara oricăror jocuri politice.

‘Au existat în trecutul apropiat situații în care s-a încercat atragerea Serviciului în jocuri politice și e meritul echipei de profesioniști din SRI că a apărut neutralitatea politică a instituției. Așadar, putem constata că reforma profesională realizată în ultimii ani și-a dovedit valoarea. Eu cred că această reformă trebuie aprofundată în perioada următoare, astfel încât echidistanța politică a SRI să nu poată fi pusă vreodată sub semnul întrebării’, declară șeful SRI.

El vorbește în interviu și despre riscul utilizării României ca teritoriu de tranzit al combatanților cetățeni europeni către și dinspre bazele Statului Islamic, dar și despre criza din Ucraina, care, în opinia sa, nu reprezintă, pentru moment, ‘o amenințare militară iminentă și directă pentru România, impactul fiind mai degrabă indirect, prin prisma riscului tensionării frontierei țării noastre’.

Totodată, Eduard Hellvig arată că terorismul, ajuns la dimensiunile unei amenințări globale, nu mai poate fi combătut decât printr-o ripostă unitară, bazată pe alianțele politice și militare existente.

‘Agerpres’: Cum evaluați la o lună de la preluarea conducerii SRI acest serviciu? Ce probleme ați identificat la nivelul instituției?

Eduard Hellvig: Am găsit un serviciu performant și dinamic, cu o capacitate operațională importantă, cu acțiuni reușite împotriva amenințărilor la adresa securității și în ceea ce privește protejarea intereselor naționale. SRI este o instituție modernizată, care a înțeles necesitatea adaptării la evoluțiile unei lumi în permanentă schimbare. Mă bucur să constat, spre exemplu, că SRI a transformat într-o resursă semnificativă cooperarea - atât internă, cât și internațională, în lumea interdependentă în care trăim, pentru promovarea obiectivelor comune de securitate cu aliații României. SRI contribuie într-o măsură importantă la fundamentarea deciziei strategice, la lupta împotriva unor riscuri și amenințări grave, precum evaziunea fiscală de amploare, corupția sau criminalitatea organizată și la o mai bună poziționare a României în arhitectura de securitate regională. Sunt elemente care mă determină să pornesc la drum cu multă încredere în potențialul acestei echipe de profesioniști.

‘Agerpres’: Ce v-ați propus să realizați în cursul mandatului dumneavoastră la SRI?

Eduard Hellvig: Eu consider esențială consolidarea performanței la nivelul Serviciului și a valorilor care au făcut ca SRI să se bucure de încrederea opiniei

publice și să fie perceput ca o instituție racordată provocărilor prezentului. Mă refer, în principal, la neutralitatea politică, discreția și eficiența instituțională. În ceea ce privește dimensiunea publică, aș vrea să precizez că voi avea în vedere o cooperare mai strânsă cu societatea civilă și cu mediul academic. (...) Totodată, cred că nevoia de informare a cetățenilor ne obligă la un maximum de transparență, în legătură cu rolul și activitatea SRI, desigur, în limitele permise de specificul activității unui serviciu de informații. Nu în ultimul rând, aș vrea să atrag atenția asupra faptului că performanța SRI trebuie susținută de o necesară evoluție normativă. În condițiile în care legislația în domeniul securității naționale datează de la începutul anilor '90, e nevoie de un cadru adecvat provocărilor cu care ne confruntăm. O prioritate o constituie redefinirea cadrului legislativ necesar SRI în munca operativă, în acord cu argumentele Curții Constituționale și pe baza unui dialog cu societatea civilă, partidele politice și la nivel inter-instituțional. Eu sunt convins că prin dialog vom găsi cea mai potrivită soluție, care să permită SRI să-și îndeplinească misiunea și care, totodată, să respecte dreptul cetățenilor la viață privată.

'Agerpres': Care sunt primele impresii privind colaborarea cu adjuncții dumneavoastră?

Eduard Hellvig: Am găsit la SRI o echipă managerială și operativă solidă, care acționează în parametri de performanță necesari îndeplinirii obiectivelor instituționale. De aceea, îmi doresc o cooperare cât mai reușită și sunt încrezător în acest sens, pentru că ne unește un obiectiv comun: apărarea securității naționale, într-un context deloc favorabil.

'Agerpres': În scurta perioadă de când ați preluat conducerea SRI, au avut loc evenimente importante, v-ați confruntat cu situații neprevăzute?

Eduard Hellvig: Dintre evenimentele importante pentru activitatea Serviciului, doresc să subliniez vizita la București a directorului FBI, domnul James Comey, pe care am avut onoarea să îl primesc în prima zi de mandat. Am avut prilejul de a evalua direct relațiile dintre SRI și unul dintre principalii noștri parteneri externi și am discutat, totodată, liniile de acțiune comună viitoare pentru aprofundarea cooperării cu colegii americani, în cadrul Parteneriatului Strategic bilateral. Iar zilele trecute au avut loc manifestările prilejuite de bilanțul SRI pe anul 2014 și de împlinirea a 25 de ani de la înființarea Serviciului. Drept urmare, am intrat în detaliile activității din 2014, analizând măsurile necesare pentru creșterea performanței. În ceea ce privește evenimentele care să aibă un impact major asupra securității naționale, nu ne-am confruntat cu astfel de situații, din fericire, în condițiile în care traversăm o perioadă marcată de tensiuni regionale și de amenințări teroriste și cibernetice de tot mai mare amploare.

'Agerpres': Consiliul Operativ de Securitate Cibernetică (COSC), coordonat de SRI, a demarat, la propunerea președintelui Iohannis, un proces de reanalizare a prevederilor legislative în domeniul accesului la datele de trafic informațional și al

securității informatice - legile așa-zise Big Brother, declarate neconstituționale de CCR. Ați dat un orizont de adoptare de 3-6 luni. Este un interval de timp plauzibil?

Eduard Hellvig: Plec de la premisa că deciziile Curții Constituționale reprezintă baza de pornire a unui efort necesar și urgent de adaptare a legislației specifice la dinamica riscurilor. SRI nu are drept de inițiativă legislativă, așa că nu își poate asuma substituirea, pe fond, a competențelor de legiferare ale altor autorități. Însă instituția noastră este parte în procesele de consultare și avizare a proiectelor normative cu impact pentru securitatea națională. Drept urmare, Serviciul a semnalat necesitatea unui cadru în materie și a formulat propuneri menite să asigure echilibrul între asigurarea necesităților de interes public și protejarea libertăților individuale. Deocamdată, vidul legislativ afectează potențialul operațional al Serviciului, cu consecințe greu de anticipat asupra securității naționale. Practic, SRI se confruntă cu restricții privind recursul la anumite capacități tehnice, cu efecte negative în instrumentarea unor cazuri relevante în care este afectată siguranța națională. Și, din păcate, în majoritatea situațiilor, aceste capacități nu pot fi înlocuite cu alte mijloace de investigare. Nu vă ascund că în această sferă intră inclusiv amenințări de natură teroristă.

'Agerpres': De-a lungul timpului, au fost afirmații că există presiuni politice asupra serviciilor. Ați simțit astfel de presiuni?

Eduard Hellvig: Au existat în trecutul apropiat situații în care s-a încercat atragerea Serviciului în jocuri politice și e meritul echipei de profesioniști din SRI că a apărat neutralitatea politică a instituției. Așadar, putem constata că reforma profesională realizată în ultimii ani și-a dovedit valoarea. Eu cred că această reformă trebuie aprofundată în perioada următoare, astfel încât echidistanța politică a SRI să nu poată fi pusă vreodată sub semnul întrebării. Unul dintre principiile care mă ghidează este că un serviciu de informații al unei democrații consolidate nu are ce căuta în competiția politică. Pentru a-și putea îndeplini menirea de a proteja securitatea națională, SRI trebuie să rămână în afara oricăror jocuri politice și să vă asigur că voi face tot ceea ce ține de mine în acest sens.

'Agerpres': Care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele provocări pe care mediul de securitate le aduce în acest an din perspectivă internă?

Eduard Hellvig: Una dintre prioritățile fundamentale ale SRI este contracararea amenințărilor la adresa securității naționale asociate fenomenului corupției, în condițiile în care, în ciuda progreselor înregistrate, e necesară în continuare consolidarea capacității administrative de stopare a cazurilor de mare și mică corupție. Vom avea, totodată, în vedere deficiențele în accesarea fondurilor europene. Capacitatea de absorbție și administrare a acestor resurse continuă să reprezinte un punct nevralgic pe agenda publică. Pe acest fond, am participat, în primele săptămâni de activitate, la prezentarea bilanțului câtorva instituții importante - DIICOT și MAI. Consider că aceste discuții publice și analizele directe realizate cu

partenerii instituționali au configurat elementele unei strategii de acțiune comună pentru întărirea statului de drept. Eu cred că România se află în faza unui efort fără precedent în ultimii 25 de ani, menit să asigure supremația legii într-un stat de drept pe deplin funcțional. Iar rațiunile sunt foarte simple. Noi, în partea noastră de lume, nu avem decât două variante: ori ne ancorăm definitiv în spațiul valorilor democratice occidentale, ori eșuăm ca stat. Cazul Ucrainei trebuie, în opinia mea, să fie un permanent semnal de alarmă că nu există cale de mijloc. De aceea, România nu-și poate permite jumătăți de măsură în aplicarea legii și în respectarea normelor democratice.

'Agerpres': Cum apreciați colaborarea cu instituțiile din justiție, în special cu DIICOT și DNA?

Eduard Hellvig: Responsabilitatea SRI de a combate fenomene infracționale ce afectează grav securitatea națională ne determină să acționăm constant pentru asigurarea consistenței datelor puse la dispoziție instituțiilor de aplicare a legii. Acordăm, în acest sens, o importanță aparte operativității în transmiterea lor, pentru evitarea disfuncționalităților în planul probațiunii. Cooperarea este cu atât mai necesară cu cât infracțiunile de corupție sau asimilate acestora, evaziunea fiscală care generează prejudicii majore bugetului de stat și constituirea de grupuri infracționale ridică, uneori, probleme de drept procedural, mai ales în contextul unei legislații fluctuante. Iar succesele înregistrate în sancționarea unor infracțiuni grave nu ar fi fost posibile fără un parteneriat consolidat în timp, cu eforturi adesea în cadrul unor echipe inter-instituționale pentru soluționarea cazurilor cu relevanță în planul securității naționale.

'Agerpres': Cum evaluați situația de securitate în contextul situației din zonă - Ucraina și Rusia? Implică și riscuri interne?

Eduard Hellvig: Criza din Ucraina nu reprezintă, pentru moment, o amenințare militară iminentă și directă pentru România. Impactul este mai degrabă indirect, prin prisma riscului tensionării frontierei României, ca urmare a creșterii capacităților militare și, implicit, a presiunii ruse în zona Mării Negre și pe întregul flanc estic al NATO. Deși sunt puțin probabile acțiuni agresive, sub formă de 'război hibrid', nu excludem demonstrații de forță și provocări din partea Rusiei. Spre exemplu, sunt posibile încălcări ale spațiului aerian național sau acțiuni de spionaj asupra exercițiilor aliate în Marea Neagră. Actuala criză din Ucraina afectează interesele strategice ale României în regiune, în ansamblul lor - și mă gândesc la chestiunea securizării frontierelor UE și NATO, europenizarea Republicii Moldova, situația românilor din Ucraina, democratizarea regiunii extinse a Mării Negre și asigurarea securității energetice. Direcția spre care se îndreaptă criza ucraineană - 'o nouă Transnistrie la Marea Neagră' - este o perspectivă sumbră, pe care nu ne-o dorim. De aceea, ne preocupă în mod deosebit riscul adâncirii într-o spirală a tensiunii în zona Mării Negre și consecințele pentru România ale posibilei reveniri a Rusiei la

Gurile Dunării. Pe fond, aş dori să subliniez că profilul strategic al României și rolul său în arhitectura de securitate sunt bine conturate, ca membru important al unor structuri politico-economice și politico-militare puternice (UE și NATO) și ca partener strategic al SUA, în măsură să asigure securitatea națională în actualul context tensionat.

'Agerpres': Fostul șef al SRI George Maior declara că Rusia duce 'o politică de tip neo-imperial', care ne împinge încet-încet spre un 'neo-Război Rece'? Care este părerea dumneavoastră?

Eduard Hellvig: Decizia Kremlinului de a retrasa arbitrar și unilateral granițele Europei, prin anexarea Crimeei, cu încălcarea suveranității Ucrainei, precum și a tuturor tratatelor asumate în timp de partea rusă, a provocat cea mai serioasă criză de securitate din spațiul euro-atlantic de la sfârșitul Războiului Rece. În mod evident, acțiunile Federației Ruse induc un climat de instabilitate și ne împing înapoi în logica raporturilor internaționale specifice Războiului Rece.

'Agerpres': Este terorismul o amenințare la adresa României?

Eduard Hellvig: Terorismul constituie, în prezent, cel mai îngrijorător risc din categoria celor asimetrice la adresa securității spațiului european și, în general, a întregii comunități internaționale. Extinderea conflictelor etnice și confesionale din Orientul Mijlociu și cronicizarea instabilității din nordul Africii au favorizat, în ultimii ani, intensificarea activității grupărilor teroriste, în special a celor fundamentalist-islamice. Organizația Statul Islamic a devenit, rapid, un pol al jihadismului, postură din care lansează o apologie periculoasă a violenței generalizate, incluzând apeluri la a ataca țări, obiective și cetățeni occidentali. Consider că terorismul, ajuns la dimensiunile unei amenințări globale, nu mai poate fi combătut decât printr-o ripostă unitară, bazată pe alianțele politice și militare existente, care să utilizeze toate mecanismele de descurajare disponibile. În acest context, vizez o intensificare a schimbului de informații și expertiză cu partenerii noștri, în condițiile în care există riscul utilizării României ca teritoriu de tranzit al combatanților cetățeni europeni către și dinspre bazele Statului Islamic. Totodată, România, ca stat de graniță al UE, are un rol important în stoparea migrației ilegale dinspre Balcani, în condițiile amplificării afluxului de refugiați, în special din Siria.

'Agerpres': Funcția de director al SIE este vacantă dinainte de alegerile prezidențiale. Credeți că ar trebui numit curând și la acest serviciu un nou șef?

Eduard Hellvig: Nu doresc să comentez acest subiect. Numirea șefilor serviciilor de informații face parte din prerogativele președintelui României.”

<http://www.agerpres.ro/politica/2015/03/31/interviu-eduard-hellvig-pentru-a-si-indeplini-menirea-sri-trebuie-sa-ramana-in-afara-oricaror-jocuri-politice-10-18-09>